

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 395

**Finanse i rachunkowość
na rzecz zrównoważonego rozwoju –
odpowiedzialność, etyka, stabilność finansowa
Tom 1. Finanse**

Redaktorzy naukow
Grażyna Borys
Robert Kurek

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2015

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kozuchowska
Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz
Korekta: Magdalena Kot
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2015

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-519-3

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120
53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail:econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl
Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Joanna Antczak: Wpływ opłat środowiskowych na wyniki przedsiębiorstwa.....	11
Bartosz Bartniczak: Możliwości wykorzystania instrumentów zwrotnych w projektach z zakresu gospodarki odpadami.....	21
Sylwia Bożek, Beata Dubiel: Realizacja ryzyka nadzwyczajnego a kompensata jego skutków przez ubezpieczenie.....	30
Dorota Burzyńska: Zrównoważona gospodarka wodna na przykładzie metropolii paryskiej.....	42
Iwona Dorota Czechowska: Poszukiwanie rzetelności w kontekście kodeksów zawodowych na przykładzie sektora bankowego.....	53
Karolina Daszyńska-Żygadło, Bożena Ryszawska: Rola społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w <i>sustainability transition</i>	62
Anna Dąbkowska: Udział kredytu bankowego w finansowaniu małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce i w Niemczech.....	73
Leszek Dziawgo, Danuta Dziawgo: Wybrane aspekty CSR na rynku finansowym. Wyniki badań na reprezentatywnej próbie polskiego społeczeństwa.....	84
Małgorzata Gorzalczyńska-Koczkodaj: Dysfunkcje systemu sprawozdawczości w jednostkach sektora finansów publicznych.....	94
Renata J. Jedlińska: Wpływ gospodarki wirtualnej na gospodarkę realną – wybrane zagadnienia.....	104
Szymon Kasprowski: Kontrola zasadności pobierania świadczeń w razie choroby i macierzyństwa w polskim systemie ubezpieczeń społecznych w latach 2005–2013.....	117
Lidia Kłos: Źródła finansowania ochrony środowiska w Polsce.....	129
Magdalena Kogut-Jaworska: Problem nadmiernego zadłużania się jednostek samorządu terytorialnego w Polsce wobec wyzwań rozwojowych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014–2020.....	139
Jan Koleśnik: Postkryzysowe narzędzia analizy nadzorczej a poziom bezpieczeństwa europejskiego systemu bankowego.....	149
Bożena Kołosowska, Agnieszka Huterska: Wykupy obligacji korporacyjnych na rynku Catalyst w latach 2013–2014 – na przykładzie obligacji deweloperskich.....	158
Jolanta Korkosz-Gębska: Wspieranie i promocja innowacji ekologicznych na przykładzie województwa lubelskiego.....	168

Andrzej Koza: System kwotowy a zatrudnienie osób niepełnosprawnych w Czechach i w Polsce	178
Wojciech Krawiec: Inwestowanie zaangażowane społecznie jako forma realizacji koncepcji SRI	190
Danuta Król: Wybrane instrumenty wspierania rozwoju lokalnego	201
Barbara Kryk: ERES jako wyraz rangi środowiska naturalnego w statystyce publicznej	210
Robert Kurek: Bitcoin a ekonomiczne funkcje pieniądza	219
Elwira Leśna-Wierszółowicz: Istota nadzoru nad otwartymi funduszami emerytalnymi w Polsce	229
Irena Łacka: Problemy oceny efektywności podmiotów ekonomii społecznej	241
Ewa Mazur-Wierzbicka: Nakłady inwestycyjne w ochronie środowiska w Polsce	252
Jarosław Pawłowski: Ekorating telefonów komórkowych	263
Tomasz Potocki: Instytucjonalne uwarunkowania i mechanizmy podnoszenia świadomości finansowej	274
Adriana Przybyszewska: Zagrożenia i grupy ryzyka współczesnych mikro-finansów	286
Ewa Spigarska: Opłata za gospodarowanie odpadami jako dochód gminy....	297
Błażej Suproń: Wpływ elektronicznego systemu poboru opłat drogowych na inwestycje przedsiębiorstw na przykładzie województwa zachodniopomorskiego	307
Magdalena Swacha-Lech: Problem świadomości finansowej w kontekście gromadzenia oszczędności emerytalnych	317
Marta Szaja: Realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju a planowanie przestrzenne na szczeblu lokalnym	331
Marek W. Szewczyk: Przestrzenne zróżnicowanie rozwoju ekonomicznego powiatów województwa lubelskiego	342
Magdalena Ślebocka: Finansowy aspekt koncepcji rewitalizacji miast w świetle założeń do projektu ustawy o rewitalizacji	355
Aneta Tylman: Rewitalizacja jako kluczowy aspekt polityki finansowania i rozwoju zrównoważonego miast	364
Stanisław Wieteska: Emisja dwutlenku węgla przez pojazdy mechaniczne jako element zewnętrznych kosztów transportu drogowego w Polsce.....	372
Rafał Wilczyński: Znaczenie struktury właścicielskiej spółek publicznych dla rozwoju polskiego rynku kapitałowego w latach 2008–2012	386
Andrzej Wołoszyn, Romana Głowicka-Wołoszyn: Nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce w kontekście zrównoważonego rozwoju	396
Justyna Zabawa: Ekologiczne wyzwania współczesnej bankowości – przypadek grupy Deutsche Bank	408
Agnieszka Żołądkiewicz: Ekogospodarka w działalności banków jako przejaw koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu	418

Summaries

Joanna Antczak: Impact of environmental fees on company's financial results	11
Bartosz Bartniczak: The ability to use repayable instruments in projects relating to waste management.....	21
Sylwia Bożek, Beata Dubiel: Materialization of the exceptional risk vs. compensation of its effects by insurance.....	30
Dorota Burzyńska: Sustainable water management on the example of Paris Metropolis.....	42
Iwona Dorota Czechowska: The search for fairness in the context of professional codes on the example of the banking sector.....	53
Karolina Daszyński-Żygadlo, Bożena Ryszawska: The role of corporate social responsibility in <i>sustainability transition</i>	62
Anna Dąbkowska: The share of bank credit as sources of SMEs financing in Poland and in Germany	73
Leszek Dziawgo, Danuta Dziawgo: Selected aspects of CSR in the financial market – survey results on a representative sample of Polish society.....	84
Małgorzata Gorzalczyńska-Koczkodaj: Dysfunctions of the reporting system in public finance sector units	94
Renata J. Jedlińska: The effect of virtual economy on the real economy – selected issues.....	104
Szymon Kasprowski: The inspection of legitimate receiving of benefits in case of sickness and maternity in the Polish social insurance system in the years 2005–2013.....	117
Lidia Kłos: Sources of financing the environmental protection in Poland.....	129
Magdalena Kogut-Jaworska: Problems of excessive indebtedness of self-government units in Poland in the context of rising challenges for development in the European Union's financial perspective for 2014–2020.....	139
Jan Koleśnik: Post-crisis tools of the supervisory review process vs. the level of safety of the European banking system.....	149
Bożena Kołosowska, Agnieszka Huterska: Corporate bond redemption on the Catalyst market in the years 2013–2014 – the example of the property developers bonds	158
Jolanta Korkosz-Gębska: Supporting and promotion of eco-innovations based on The Lubelskie Voivodeship	168
Andrzej Koza: Quota scheme vs. employment of people with disabilities in The Czech Republic and Poland.....	178
Wojciech Krawiec: Impact investing as a form of the realization of SRI conception.....	190
Danuta Król: Some local development support tools	201

Barbara Kryk: EEEA as evidence for the importance of the natural environment in public statistics	210
Robert Kurek: Bitcoin vs. economic functions of money	219
Elwira Leśna-Wierszółowicz: The essence of supervision of open pension funds in Poland	229
Irena Łącka: Problems of effectiveness evaluation of social economy entities	241
Ewa Mazur-Wierzbicka: Investment outlays in the environmental protection in Poland	252
Jarosław Pawłowski: Eco rating of mobile phones	263
Tomasz Potocki: Institutional conditions and mechanisms which improve the level of financial capabilities	274
Adriana Przybyszewska: Hazards and risk groups of modern microfinance	286
Ewa Spigarska: Fee for waste management as an income of a commune	297
Błażej Suproń: Influence of electronic road toll collection system on business investments on the example of The West Pomeranian Voivodeship	307
Magdalena Swacha-Lech: The problem of financial awareness in the context of gathering of retirement savings	317
Marta Szaja: The realisation of sustainable development concept vs. local-level spatial planning	331
Marek W. Szewczyk: Spatial diversity of economic development of poviats of The Lubelskie Voivodeship	342
Magdalena Ślebocka: Financial aspect of the concept of urban renewal in the light of the objectives of the project of Revitalization Act	355
Aneta Tylman: Revitalization as the key aspect of the financing and urban sustainable development policy	364
Stanisław Wieteska: Carbon dioxide emissions by motor vehicles as part of the external costs of road transport in Poland	372
Rafał Wilczyński: Significance of public companies ownership structure for Polish capital market development in the years 2008–2012	386
Andrzej Wołoszyn, Romana Głowicka-Wołoszyn: Income inequality of Polish households in the context of sustainable development	396
Justyna Zabawa: Environmental challenges of contemporary banking – the case of Deutsche Bank Group	408
Agnieszka Żołądkiewicz: Ecomanagement in the activities of banks as a manifestation of the concept of corporate social responsibility	418

Justyna Zabawa

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
e-mail: justyna.zabawa@ue.wroc.pl

**EKOLOGICZNE WYZWANIA
WSPÓLCZESNEJ BANKOWOŚCI –
PRZYPADEK GRUPY DEUTSCHE BANK**

**ENVIRONMENTAL CHALLENGES
OF CONTEMPORARY BANKING –
THE CASE OF DEUTSCHE BANK GROUP**

DOI: 10.15611/pn.2015.395.38

Streszczenie: W artykule przedstawiono problematykę związaną z ekologiczną odpowiedzialnością współczesnych banków jako jednego z przejawów realizacji społecznej odpowiedzialności biznesu (Corporate Social Responsibility) przez te instytucje. Zagadnienia związane z CSR są obecnie szeroko omawiane w literaturze przedmiotu. Można jednak zaobserwować niewielką liczbę publikacji z zakresu ochrony naturalnych zasobów przyrody przez współczesne banki. Zatem jako cel artykułu przyjęto próbę przeanalizowania aspektów związanych z ekologicznymi wyzwaniami współczesnej bankowości na przykładzie jednego z największych banków świata – grupy Deutsche Bank. Filozofia biznesowa przyjęta w tej organizacji oparta jest na zrównoważonym rozwoju. Stąd też bank ten podejmuje wiele istotnych działań w tym obszarze, mając na uwadze kolejne grupy interesariuszy: pracowników, właścicieli, klientów czy też lokalne społeczności. Jako metody badawcze zastosowano analizę przypadku wybranej instytucji finansowej oraz analizę literatury.

Słowa kluczowe: bank, ochrona środowiska, CSR, Deutsche Bank A.G.

Summary: The article presents the problems connected to environmental responsibility of modern banks, as one of the manifestations of the implementation of CSR (Corporate Social Responsibility) by those institutions. CSR issues are widely discussed in the literature. However, we can see a small number of publications in the field of protection of natural resources by modern banks. Ecological challenges of these financial institutions have been presented on the example of one of the largest financial institutions in the world – Deutsche Bank Group. Business philosophy adopted in this organization is based on sustainable development. Hence, the bank takes a number of important activities in this area with other groups of stakeholders: employees, owners, customers or local communities.

Keywords: bank, environmental protection, CSR, Deutsche Bank A.G.

1. Wstęp

W ostatnich 40 latach możemy obserwować rozwój nowego rodzaju bankowości zorientowanej na aspekty społeczne, kulturalne, jak również ekologiczne [Ganzo 2014]. Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) jest obecnie zagadnieniem szeroko omawianym w kontekście funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych. Również w przypadku instytucji finansowych problematyka ta jest podejmowana w kolejnych pozycjach literatury. Jednak w przypadku jednego z obszarów CSR, jakim jest odpowiedzialność środowiskowa współczesnych banków, można zaobserwować niewiele publikacji poruszających to ważne zagadnienie [Borys 2000; Dziawgo 2010; Korenik 2009; Marcinkowska 2013; Zabawa 2014; Zabawa 2013a]. Stąd też w niniejszym artykule podjęto próbę przeanalizowania aspektów związanych z ekologicznymi wyzwaniami współczesnej bankowości na przykładzie jednego z największych banków świata, jakim jest Deutsche Bank. Instytucja ta jest obecnie globalnym bankiem inwestycyjnym zatrudniającym ponad 100 tys. osób w 73 krajach na całym świecie. Ponadto ten niemiecki bank znajduje się na jedenastym miejscu wśród największych banków świata pod względem wielkości posiadanych aktywów¹. Wart podkreślenia jest fakt, iż filozofia biznesowa Deutsche Banku to zrównoważony rozwój oparty na bliskim współdziałaniu z klientami, udziałowcami, pracownikami, jak również lokalnymi społecznościami. Bank ten podejmuje wiele istotnych działań w obszarze społecznej odpowiedzialności (CSR), ze szczególnym uwzględnieniem aspektów z zakresu odpowiedzialności ekologicznej. Ponadto warto zaznaczyć, iż gospodarka niemiecka w coraz większym stopniu oparta jest na odnawialnych źródłach energii. Obecnie w skali roku Niemcy generują z OZE już ponad 20% konsumowanej przez siebie energii, przy czym cel niemieckiego rządu na rok 2020 wynosi 35%.

Analizując literaturę przedmiotu w dłuższym horyzoncie czasowym, należy podkreślić, iż znaczenie terminu „ekologia” ewoluowało. Według *Wielkiego słownika języka polskiego*² wydanego w wersji elektronicznej ekologia oznacza: „dziedzinę biologii badającą związek pomiędzy życiem ludzi, zwierząt i roślin a ich środowiskiem” lub „działania propagujące ochronę środowiska oraz styl życia zgodny z naturą”. Warto jednak zaznaczyć, iż w *Słowniku języka polskiego* termin „ekologia” oznacza jedynie: „dziedzinę biologii badającą wzajemne stosunki pomiędzy organizmami a otaczającym środowiskiem” [Szymczak (red.) 1992]. Zgodnie z terminologią przyjętą w tej pozycji literatury nauką zajmującą się problemami ochrony przyrody oraz jej zasobów i zapewnieniem trwałości ich użytkowania jest sozologia.

¹ Według bilansu sporządzonego na 31 marca 2014 r., na podstawie www.relbanks.com/worlds-top-banks/assets (3.03.2014).

² Opracowano na podstawie www.wsjp.pl (1.03.2015), Instytut Języka Polskiego PAN, Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2013–2018.

W literaturze przedmiotu w zakresie ochrony środowiska w obszarze finansów, i nie tylko, termin „ekologia” używany jest na określenie działań mających na celu poszanowanie naturalnych zasobów przyrody. Tak samo jak w pozostałych publikacjach, również w ramach niniejszego artykułu termin „ekologia” będzie używany w tym znaczeniu.

2. Ochrona środowiska w procesie funkcjonowania współczesnych banków

Mając na uwadze obecne uwarunkowania funkcjonowania współczesnych banków, powstanie oraz rozwój bankowości proekologicznej należy rozpatrywać w trzech płaszczyznach: funkcji banków, ich roli w gospodarce oraz gospodarce zakładowej, czyli wewnętrznej ekogospodarce tych instytucji finansowych [Borys 2000]. Pierwsza i trzecia płaszczyzna posiadają wyraźny charakter mikroekonomiczny, natomiast druga – makroekonomiczny. Czynności współczesnych banków można przypisać do jednego z trzech następujących obszarów funkcji banków ukierunkowanych na rynek [Borys 2000]:

1. oferowania oraz realizacji usług przechowywania i lokowania środków finansowych wraz z należącymi do nich czynnościami,
2. oferowania i realizacji usług finansowania wraz z należącymi do nich czynnościami,
3. oferowania oraz realizacji usług dotyczących operacji płatniczych i rozliczeniowych wraz z należącymi do nich czynnościami.

W przypadku pierwszej z wymienionych funkcji wśród czynności składowych, mając na uwadze proces ekologizacji instytucji finansowych, można wskazać na:

- przyjmowanie od klientów, zarówno osób fizycznych, jak i prawnych, depozytów na żądanie, terminowych oraz oszczędnościowych – wydzielenie z działalności operacyjnej celowych programów depozytowych o charakterze proekologicznym,
- doradztwo inwestycyjne – delegowany monitoring inwestycyjnego ryzyka ekologicznego,
- nabywanie akcji oraz udziałów przedsiębiorstw, jak również jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych – uwzględnianie w procesach kapitałowego angażowania się również ryzyka ekologicznego, zakup jednostek uczestnictwa w ekologicznych funduszach inwestycyjnych.

W przypadku drugiego obszaru, dotyczącego oferowania oraz realizacji usług jako czynności dotyczących owego obszaru, w kontekście proekologicznej orientacji instytucji finansowych, można wymienić m.in.:

- pośrednictwo w usługach finansowych – administrowanie liniami kredytowymi na cele ekologiczne pochodzące od innych instytucji, jak np. programy Unii Europejskiej lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- przyjmowanie określonych warunkowych lub też bezwarunkowych zobowiązań płatniczych przez bank w stosunku do osób trzecich, które następują na polecenie klienta banku za odpowiednim wynagrodzeniem – odmowa przyjmowania zobowiązań klientów w sposób szczególny uciążliwych dla środowiska, udzielanie gwarancji bankowych dla przedsięwzięć o charakterze proekologicznym,
- oddawanie do dyspozycji klientów banków środków finansowych w formie gotówki lub pieniądza żyrowego – odmowa udzielenia kredytu bankowego (pożyczki) na przedsięwzięcia, które mogą mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne, udzielanie kredytów (pożyczek) na inwestycje o charakterze proekologicznym, uwzględnianie w procedurze badania zdolności kredytowej czynników ekologicznych.

Obecnie jednym z indeksów umożliwiających wyłonienie banków ekologicznie odpowiedzialnych jest Respect Index. Projekt ten umożliwia wyłonienie spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, w tym również banków, których działania oparte są na zasadzie zrównoważonego rozwoju [Zabawa 2013b]. Zarówno w Polsce, jak i pozostałych krajach deklaracja ONZ Banking and Environment stanowi manifest na rzecz powstania i rozwoju bankowości proekologicznej [Borys 2000].

3. Model biznesowy przyjęty w grupie Deutsche Bank

Model biznesowy można określić jako narzędzie koncepcyjne zawierające zestaw elementów oraz relacji między nimi, dzięki którym można przedstawić biznesową logikę określonej firmy [Łosiewicz-Dniestrzańska, Nosowski 2013]. Polega na przedstawieniu wartości oferowanej różnym segmentom klientów i architektury firmy oraz jej związków z innymi partnerami pozwalających na tworzenie, sprzedawanie i dostarczanie tej wartości. W przypadku grupy Deutsche Bank można mówić już o środowiskowym modelu biznesowym. Zgodnie z przyjętą strategią „działając dzisiaj, myśląc o przyszłości, demonstrując transparentność oraz przywództwo” (*acting today, thinking about tomorrow, demonstrating transparency and leadership*), organizacja podejmuje wiele niezwykle istotnych działań w obszarze ochrony naturalnych zasobów przyrody. Model biznesowy Deutsche Banku oparty jest na zrównoważonym rozwoju korespondującym z bliskim współdziałaniem z klientami, udziałowcami, pracownikami, jak również lokalnymi społecznościami. Organizacja dobiera rozwiązania finansowe stosowne do potrzeb i warunków rynkowych, jak również otoczenia społecznego, nieustannie poddaje je weryfikacji, co w konsekwencji implikuje tworzenie produktów nowoczesnych i bezpiecznych. Stąd też bank należy do światowych liderów w świadczeniu wysokiej jakości usług finansowych. Wart zaznaczenia jest fakt, iż Deutsche Bank zatrudnia ponad 100 tys. osób w 73 krajach. Jest jedną z największych instytucji finansowych na świecie. Właścicielem Deutsche Bank Polska SA jest największy bank niemiecki Deutsche Bank A.G., którego doświadczenia w dziedzinie bankowości i usług finansowych

sięgają 1870 r. Deutsche Bank Polska prowadzi działalność na polskim rynku usług finansowych od października 1995 roku. Zatem zapewnienie klientom indywidualnym, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz korporacjom profesjonalizmu oraz międzynarodowych kompetencji jest możliwe na skutek wieloletniego doświadczenia i wdrożenia środowiskowego modelu biznesowego. Dążąc do wyznaczonych celów, poszczególne pioniry biznesowe banku ściśle ze sobą współpracują, mając na uwadze ekologiczne aspekty funkcjonowania banku. Przy takich uwarunkowaniach Deutsche Bank systematycznie rozwija swoją działalność również w Ameryce Północnej, Azji oraz na kluczowych rynkach wschodzących. W kontekście przyjętego modelu biznesowego bank oferuje klientom indywidualnym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom pełny asortyment tradycyjnych produktów bankowych, w tym rachunki bieżące, depozyty i kredyty, rozwiązania inwestycyjne, jak również bankową obsługę firm. Ponadto grupa oferuje swoim klientom wiele innych usług finansowych dostosowanych do ich potrzeb, jak np. Private Wealth Management, Asset Management obejmujący trzy linie biznesowe: inwestycje alternatywne (RREEF Alternative Investments), zarządzanie aktywami instytucji (DB Advisors) oraz zarządzanie aktywami towarzystw ubezpieczeniowych (Deutsche Insurance Asset Management), bankowość transakcyjną, *corporate finance*. W obszarze Private Wealth Management, przy uwzględnieniu środowiskowych aspektów prowadzonej działalności, bank oferuje spersonalizowane doradztwo w następujących obszarach: planowanie i zarządzanie spadkowe, inwestycje w sztukę i działalność dobroczynna, a także dostarcza rozwiązań dla rodzinnych funduszy powierniczych (*family office*) oraz pośredników finansowych.

Corporate finance w Deutsche Banku obejmuje usługi finansowe dla przedsiębiorstw, takie jak: doradztwa w sprawach łączenia firm, rynków kapitałowych, dłużnych rynków kapitałowych, rynku nieruchomości komercyjnych, finansowania aktywów i leasingu oraz kredytowania przedsiębiorstw. Również w tym przypadku swoje piętno odcisnął wdrożony model środowiskowy. Fakt jest szczególnie istotny w przypadku kredytowania zarówno osób fizycznych, jak i prawnych. W świadczeniu powyższych usług organizacja dokłada wszelkich starań, aby realizować idee ekologicznej odpowiedzialności współczesnego banku.

Integralną częścią każdego obszaru działalności Deutsche Banku, obok udziałowców, klientów oraz pracowników, są społeczności. Takie podejście do prowadzonej działalności stanowi potwierdzenie realizacji idei społecznej odpowiedzialności przez tę organizację finansową. W przypadku udziałowców bank przywiązuje szczególną wagę do reputacji marki, przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych prowadzonej działalności.

Uważna analiza potrzeb klientów, oferowanie usług dostosowanych do warunków rynkowych, wsparcie w realizacji finansowych założeń to kolejne cele strategiczne wyznaczone przez grupę w przyjętym modelu biznesowym. Satysfakcja klientów jest zarówno celem, który stara się osiągnąć, jak i ostateczną miarą sukcesu.

Kadra zarządzająca banku zdaje sobie sprawę, iż kompetencje interpersonalne, wiedza, doświadczenie oraz profesjonalizm pracowników to cechy, które umożliwiają w perspektywie długookresowej utrzymanie przewagi konkurencyjnej. Stąd też bank nieustannie inwestuje w rozwój kwalifikacji swoich pracowników, mając na uwadze aspekty związane z ochroną naturalnych zasobów przyrody.

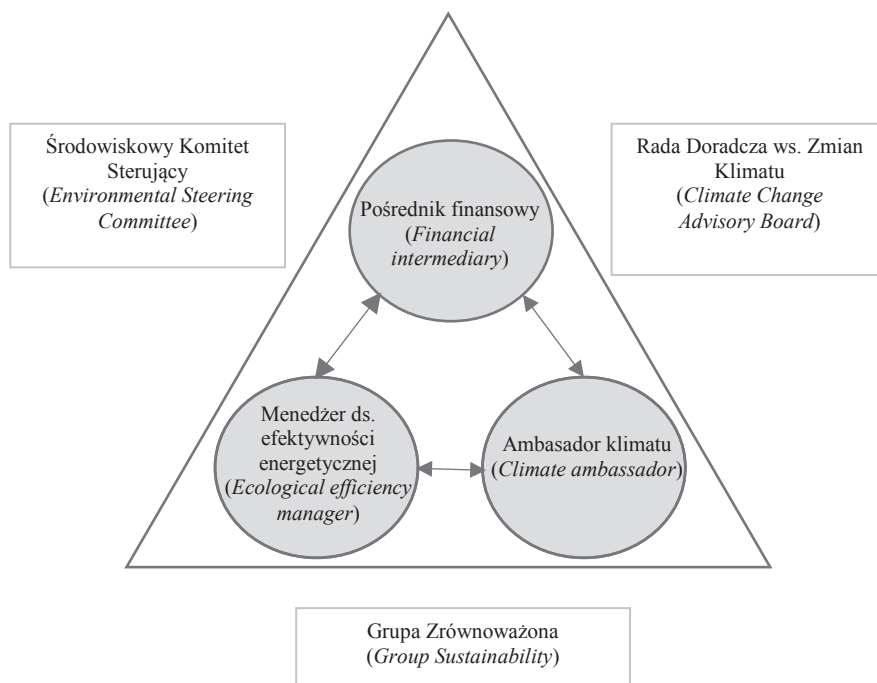
Deutsche Bank postrzega działania z zakresu odpowiedzialności biznesu jako inwestycję w społeczeństwo, która przekłada się na przyszłość organizacji. Celem grupy jako przedstawiciela społeczności jest budowanie kapitału społecznego. Dlatego też koncentruje się na następujących obszarach aktywności: grupa Deutsche Bank od wielu lat angażuje się w różnorodne inicjatywy społeczne, naukowe i kulturalne, kierując się zasadą „Giving more than just money”. Bank nieustannie angażuje się w pomoc najbardziej potrzebującym, w szczególności dzieciom ze środowisk dysfunkcyjnych. Inwestuje również w edukację osób młodych i możliwości wykorzystania przez nich własnego potencjału. Ponadto Deutsche Bank wspiera lokalne społeczności i wspomaga je w budowaniu ekonomicznej samodzielności. Jednym z przykładów takiej pomocy jest wieloletnie globalne wsparcie banku dla programu mikrokredytów.

Wszystkie te liczne działania wpisują się w ramy społecznej odpowiedzialności biznesu. Stanowią one potwierdzenie przyjętego modelu biznesowego w grupie. Nie są to jednak jedyne faktyczne działania podejmowane w tym zakresie przez tę instytucję finansową. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na wiele cennych inicjatyw podejmowanych w zakresie ochrony naturalnych zasobów przyrody. Interesujące przykłady zostaną przedstawione w kolejnej części artykułu.

4. Ochrona środowiska w grupie Deutsche Bank

W obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu szczególne miejsce w grupie Deutsche Bank zajmuje ochrona środowiska naturalnego. Wynika to z energetyczno-klimatycznej strategii przyjętej w tej organizacji finansowej (*energy- and climate strategy of Deutsche Bank*) (rys. 1).

Zgodnie z przyjętą strategią bank podejmuje wiele istotnych działań w zakresie neutralizacji emisji CO₂. Inicjatywy te są podejmowane zarówno na poziomie prowadzonej wewnętrznej gospodarki, jak i w procesach finansowania projektów inwestycyjnych. Są one w sposób szczególnie wspierane zarówno przez zarząd banku, jak i na skutek istotnego zaangażowania wszystkich pracowników instytucji. Ponadto organizacja nieustannie śledzi swój wpływ na stan środowiska naturalnego wskutek zastosowania kompleksowego systemu zarządzania danymi. Choć działania banku w tym zakresie były podejmowane już od wielu lat, fakt ten jest szczególnie zauważalny w działalności tej instytucji finansowej w ostatnich dwóch–trzech latach, począwszy od roku 2013. W przypadku roli pośrednika finansowego bank wykorzystuje swoje kompetencje do promowania finansowania tych projektów, które mają pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Zadaniem ambasadora ds. kli-

Rys. 1. Energetyczno-klimatyczna strategia w Deutsche Banku

Źródło: na podstawie: [<https://www.db.com/cr/en/concrete-energy-and-climate-strategy.htm> (2.03.2015)].

matu jest popieranie inwestycji mających na celu promowanie czystej energii oraz rozwiązań technologicznych korespondujących z zasadami zrównoważonego rozwoju, jak np. w przypadku programu Get Fit.

Get Fit to program grupy Deutsche Bank mający na celu skuteczną walkę z ubóstwem oraz wyzwaniem wynikającym z globalnych zmian klimatycznych. Get Fit obsługuje jedną z kluczowych działalności Deutsche Banku: finansowanie odnawialnych źródeł energii. W ramach programu bank jest również uznanym międzynarodowym partnerem dla sektora publicznego w zakresie strategicznych inicjatyw, które odpowiadają na wymienione wyzwania.

Celem zmniejszenia emisji dwutlenku węgla bank podejmuje wiele działań mających – poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię – poprawić efektywność energetyczną w budynkach oraz sprzętu IT. W tym celu został również stworzony program db New Workplace. Istotny jest też zakup oraz generowanie energii elektrycznej z certyfikowanych źródeł odnawialnych, przede wszystkim z wiatru i wody, które w przypadku grypy Deutsche Bank stanowiły w 2013 r. 79% całkowitego zakupu energii elektrycznej. Zatem Deutsche Bank podejmuje wiele istotnych działań zmierzających do minimalizacji wpływu na środowisko (*ecological footprint*). Mają

na celu przede wszystkim zmniejszenie emisji dwutlenku węgla na każdym poziomie działalności banku. Wśród tych inicjatyw można wskazać m.in. na zmniejszenie zużycia energii, wody oraz papieru w kolejnych pomieszczeniach biurowych banku, pomimo sukcesywnego wzrostu zatrudnienia w grupie. Wybrane wskaźniki efektywności ekologicznej grupy Deutsche Bank zostały przedstawione w tab. 1.

Tabela 1. Wskaźniki efektywności ekologicznej w Deutsche Banku ogółem

	2011	2012	2013
Zużycie energii [w GJ]	5 622 982	5 293 289	5 030 447
Zużycie wody [w m ³]	1 502 938	1 368 737	1 412 833
Zużycie papieru [w t]	5 900	5 383	5 020
Odpady [w t]	8 887	7 646	5 821
Podróże pracowników [w km]	1 102 616 789	917 895 895	901 545 903
Liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty	99 547	101 881	104 903

Źródło: opracowano na podstawie [Environment_DB-CR-2013_EN Raport, <https://www.db.com> (2.03.2015)].

W ogólnym rozrachunku grupa zaoszczędziła od 2011 r.: 257 GWh energii oraz 55 670 t CO₂. Deutsche Bank prowadzi analizę powyższych wskaźników zarówno w ujęciu całościowym, jak i w przeliczeniu na jednego pracownika, co zostało przedstawione w tab. 2.

Tabela 2. Wybrane wskaźniki efektywności ekologicznej w Deutsche Banku*

	2011	2012	2013
Zużycie energii [w kWh]	15 691	14 432	13 320
Zużycie wody [w m ³]	15,10	13,43	13,47
Emisja CO ₂ [w t]	3,98	3,78	3,32

*w przeliczeniu na jednego pracownika Deutsche Banku zatrudnionego na pełnym etacie

Źródło: opracowano na podstawie [Environment_DB-CR-2013_EN Raport, <https://www.db.com> (2.03.2015)].

Wart zaznaczenia jest również fakt, iż grupa, począwszy od 2012 r., znajduje się w gronie spółek CDP Climate Performance Leadership Index (CPLI). CDP (Carbon Disclosure Project) jest organizacją non-profit zajmującą się badaniem emisji gazów przez największe spółki notowane na giełdach papierów wartościowych oraz podejmowanych przez nie środków celem zmniejszenia tych emisji. Rezultaty badań

pokazują, jak efektywne są współczesne organizacje w zakresie walki ze zmianami klimatu oraz jak transparentne są publikowane w tym obszarze wyniki. Deutsche Bank otrzymał w 2013 r. 91 punktów na 100 możliwych oraz 90 w roku 2012. W obydwu latach organizacja otrzymała rating A. Tym samym instytucja znalazła się wśród 57 podmiotów wykazujących największe zaangażowanie w obszarze strategii klimatycznej i związanej z tym redukcji emisji CO₂. Ponadto w 2013 r. bank, jako jedno z pierwszych przedsiębiorstw, został włączony do New York City Carbon Challenge for Commercial Offices. Bank jest jedną z nielicznych organizacji, które zobowiązały się do redukcji emisji gazów w swoich biurach w Nowym Jorku o 40% w ciągu 10 lat w stosunku do 2007 r.

5. Podsumowanie

Przytoczone w niniejszym artykule działania, podejmowane zarówno przez pracowników, jak i kadrę zarządzającą grupy Deutsche Bank, oraz efekty tych działań bez wątplenia wpisują się w ramy realizacji idei społecznej odpowiedzialności biznesu. Należy jednak zaznaczyć, iż w przypadku tej organizacji finansowej szczególnie nacisk został położony na inicjatywy z zakresu odpowiedzialności ekologicznej. Fakt ten świadczy o głębokim przekonaniu organów zarządczych grupy o ważności problematyki, jaką jest we współczesnym świecie ochrona naturalnych zasobów przyrody. Ze względu na wymogi objętościowe w artykule nie zostały przedstawione wszystkie działania grupy Deutsche Bank w zakresie ochrony naturalnych zasobów przyrody. Wszystkie inicjatywy podejmowane przez tę instytucję finansową powinny stanowić swoisty benchmark dla pozostałych instytucji kredytowych prowadzących działalność zarówno na krajowych, jak i zagranicznych rynkach finansowych. Raport CSR Deutsche Banku może stanowić wzorzec dla pozostałych instytucji finansowych w obszarze zarówno wewnętrznej ekogospodarki, tj. zużycia wody, papieru, energii i podróży pracowników, jak i finansowania projektów ekologicznie odpowiedzialnych. Obecnie podejmowanie inicjatyw w obszarze społecznej odpowiedzialności przez podmioty to już nie moda, ale konieczność warunkująca ich przyszłość oraz konkurencyjność. Świadomość tę mają również współczesne banki prowadzące działalność na polskich i zagranicznych rynkach usług finansowych. Przy czym tendencja ta zauważalna jest również w przypadku bankowości spółdzielczej [Giagnocavo, Gerez, Sforzi 2012].

Literatura

- Borys G., 2000, *Ryzyko ekologiczne w działalności banku*, Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa.
- Dziawgo L., 2010, *Zielony rynek finansowy*, Warszawa.
- Environment_DB-CR-2013_EN Raport, www.db.com (2.03.2015).

- Ganzo M., 2014, *Ethical banking. Introduction to ethical banking from a European perspective*, [w:] *Social Impact Finance*, eds. F.M. Atbani, C. Trullols, Palgrave Macmillan, Basingstoke, s. 18–19.
- Giagnocavo S., Gerez S., Sforzi J., 2012, *Cooperative banks strategies for social-economic problem solving: supporting social enterprise and local development*, „Annals of Public and Cooperative Economics”, s. 281–315.
- Korenik D., 2009, *Odpowiedzialność banku komercyjnego*, Difin, Warszawa.
- Losiewicz-Dniestrzańska E., Nosowski A., 2013, *Identification of critical success factors in short-term lender companies in Poland – a business model analysis*, [w:] *Current Problems of Banking Sectors Functioning in Poland and in East European Countries*, Research papers of Wrocław University of Economics 316, Wrocław, s. 91.
- Marcinkowska M., 2013, *Kapitał relacyjny banku*, t. II, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szymczak M. (red.), 1992, *Słownik języka polskiego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, t. I, s. 521, t. III, s. 278,
- Zabawa J., 2013a, *Ekologizacja współczesnych banków a ich ekonomiczna efektywność*, [w:] *Annales Oeconomia Sectio H*, red. J. Węclawski, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 651–659.
- Zabawa J., 2013b, *Interest margin ratio of socially responsible banks*, [w:] *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 361, Current Problems of Banking Sector Functioning in Poland and in East European Countries*, red. A. Gospodarowicz, D. Wawrzyniak, UE, Wrocław, s. 157–168.
- Zabawa J., 2014, *Zarządzanie kapitałem ludzkim we współczesnych bankach w kontekście ich ekologicznej odpowiedzialności*, [w:] *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 330, Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, red. L. Dziawgo, L. Patrzalek, UE, Wrocław, s. 503–510.
- <http://www.relbanks.com/worlds-top-banks/assets> (3.03.2014).
- http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=6978&ind=0&w_szukaj=ekologia (1.03.2015).
- <https://www.db.com/cr/en/concrete-energy-and-climate-strategy.htm> (2.03.2015).